

Protocol

grensoverschrijdend gedrag in pastorale en
kerkelijke gezagsrelaties
en handreiking huiselijk geweld

2018

1 Inhoudsopgave

1	Voorwoord.....	3
2	Algemene inleiding.....	4
2.1	Doelgroep.....	4
2.1.1	Intakegesprek.....	4
3	Protocol grensoverschrijdend gedrag in pastorale of kerkelijke gezagsrelaties.....	5
3.1	Inleiding.....	5
3.2	Protocollen grensoverschrijdend gedrag in de kerk.....	5
3.3	Definitie misbruik in pastorale en kerkelijke gezagsrelaties.....	5
3.4	Meer informatie inwinnen?.....	6
3.5	Meldpunten en ondersteuning.....	6
4	Werkwijze Algemene Omgangsregels en Gedragscode tegen (seksueel) grensoverschrijdend gedrag in pastorale en kerkelijke gezagsrelaties.....	9
4.1	Bijlage 1 : Algemene Omgangsregels.....	10
4.1.1	Inleiding.....	10
4.1.2	Algemene omgangsregels.....	10
4.2	Bijlage 2: Gedragscode tegen (seksueel) grensoverschrijdend gedrag in pastorale en kerkelijke gezagsrelaties.....	11
4.2.1	Inleiding.....	11
4.2.2	Gedragscode medewerker.....	11
5	Handreiking Huiselijk geweld.....	14
5.1	Inleiding.....	14
5.2	Meer weten?.....	14
5.3	Ondersteuning voor medewerker.....	14
5.4	Stappenplan bij huiselijk geweld.....	15

“Zo is dan het geloof uit het gehoor,
en het gehoor door het Woord Gods”

1 Voorwoord

Dit document bestaat uit de volgende twee delen:

DEEL I: Protocol grensoverschrijdend gedrag in pastorale en kerkelijke gezagsrelaties

DEEL II: Handreiking Huiselijk geweld

Het Protocol en de Handreiking zijn bedoeld voor de predikant, betaalde kerkelijk werkers en kerkelijk vrijwilligers uit een aantal specifieke groepen in de Hervormde Gemeente Wekerom. De doelgroep wordt in het document nader toegelicht. Het *protocol* is gepubliceerd op de website van de Hervormde Gemeente te Wekerom, te weten www.hervormdwekerom.nl.

Op de website vindt men tevens een overzicht van de vertrouwenspersonen en hulpverleningsinstellingen met contactgegevens en een overzicht met Algemene Omgangsregels. Deze beide overzichten zijn speciaal bedoeld voor alle leden van de Hervormde Gemeente te Wekerom.

<http://www.hervormdwekerom.nl/informatie/kerkenraad/>

De kerkenraad

Juni 2018

2 Algemene inleiding

De laatste jaren is duidelijk gebleken dat ook binnen kerkgenootschappen grensoverschrijdend gedrag plaatsvindt, met alle ingrijpende gevolgen van dien. Als de kerk een gemeenschap wil zijn waar jongeren en ouderen zich thuis voelen, dan zal de kerk voor hen veilig en betrouwbaar moeten zijn. Juist in de kerk is het nodig dat jong en oud zich veilig voelen en een gezond vertrouwen in God en mensen kunnen ontwikkelen.

Daarnaast dringt de Protestantse Kerk in Nederland (PKN) erop aan dat kerkelijke gemeenten beleid hebben op het gebied van veilig gemeentewerk om hun gemeenteleden bewust te maken van gewenst gedrag en ter voorkoming van grensoverschrijdend gedrag (Voor een nadere toelichting van dit misbruik: zie § 3.3). Positief neveneffect hiervan is dat de plaatselijke gemeente aan buitenstaanders (maatschappelijk werk, lokale pers e.d.) kan laten zien dat zij dit thema serieus neemt.

Daarom heeft de Kerkenraad een aanvullend protocol vastgesteld dat gericht is op het voorkomen van situaties van grensoverschrijdend gedrag ten opzichte van pastoranten door één van de medewerker (hierna te noemen: de medewerker) in de Hervormde Gemeente van Wekerom.

Aangezien gemeenteleden helaas ook te maken kunnen krijgen met huiselijk geweld is in dit document voor medewerkers tevens een Handreiking huiselijk geweld opgenomen.

Het is van belang dat er duidelijkheid wordt gegeven over:

- waar de medewerker informatie kan vinden over grensoverschrijdend gedrag in de kerk en huiselijk geweld; bijv. wat het inhoudt en hoe men het signaleert.
- waar de medewerker terecht kan voor het melden van of het vermoeden heeft van grensoverschrijdend gedrag in de kerk en huiselijk geweld.
- waar men als medewerker ondersteuning kan vinden op deze gebieden.
- de **Algemene Omgangsregels** en **Gedragscode tegen seksueel misbruik in pastorale en kerkelijk gezagsrelaties** voor medewerkers (bijlage 1).

2.1 Doelgroep

Het ‘*Protocol grensoverschrijdend gedrag in pastorale en kerkelijke gezagsrelaties*’ en de ‘*Handreiking huiselijk geweld*’ is bedoeld voor

- **Betaalde kerkelijk werkers**
Te weten: predikant, pastoraal werker en zij die bijstand verlenen in het pastoraat
- **Kerkelijk vrijwilligers**
Te weten: ambtsdrager, pastoraal werkers binnen het Psycho Pastoraal Team, catecheet/mentor, leider binnen het jeugdwerk (zondagsschool, jeugdclubs, TOVI, ZJW), Jeugdpastoraal team, Zendings- en evangelisatiecommissie, Commissie Oost Europa, Rommelmarktcommissie, Huwelijkskring, Kinderoppas, Bijbelklas

Dit alles binnen de Hervormde Gemeente te Wekerom. In overleg zijn (nieuwe) groepen toe te voegen wanneer door de Kerkenraad dit in een vergadering wordt besloten.

2.1.1 Intakegesprek

Er zal bij een nieuw aan te stellen medewerker in het jeugd- en jongerenwerk een intakegesprek plaatsvinden. In dit gesprek dat onder de verantwoordelijkheid van de kerkenraad valt zal er aandacht besteed worden aan ‘veilig jeugdwerk’. Tevens zal de gedragscode besproken worden en dient er een geldig VOG overlegt te worden alvorens de werkzaamheden aan te vangen.

3 Protocol grensoverschrijdend gedrag in pastorale of kerkelijke gezagsrelaties

3.1 Inleiding

Het is zonder meer een zegen te noemen dat zoveel mensen in onze gemeente zich in willen zetten voor werk in de kerk. Over de gehele breedte van onze gemeente zijn zij actief. Naast de betaalde beroepskrachten (o.a. predikant en kerkelijk werker), zijn er ook vele kerkelijk vrijwilligers in onze gemeente werkzaam. We denken hierbij aan kerkenraadsleden, PPT'ers, jeugdwerkers en catecheten/mentoren.

Op vele manieren komen zij in contact met de leden van onze gemeente. Dat gaat bijna altijd goed en het geeft zelden problemen. Maar het kan wel problemen geven. Wanneer in de verhouding tussen degene die een functie heeft bij een kerkelijke activiteit en een gemeentelid of mede collega de grenzen van normale omgang worden overschreden. Wat is nu de grens in de omgang met gemeenteleden (volwassenen, kinderen en tieners), die aan onze zorg zijn toevertrouwd? Zijn daar heldere grenzen te benoemen? In de praktijk blijkt het tamelijk ingewikkeld om dit aan te duiden.

Vanwege het belang van het goed omgaan met elkaar en het voorkomen van grensoverschrijdend gedrag heeft de Kerkenraad voor de predikant, de betaalde kerkelijk werker en kerkelijk vrijwilligers die vallen onder de eerdergenoemde doelgroep **Algemene Omgangsregels** en **Gedragscode tegen seksueel misbruik** opgesteld (bijlage 1). Dit document dient te worden ondertekend door de desbetreffende personen.

3.2 Protocollen grensoverschrijdend gedrag in de kerk

Het 'protocol grensoverschrijdend gedrag in pastorale en kerkelijke gezagsrelaties' van de Hervormde Gemeente Wekerom is aanvullend op het door de Protestantse Kerk in Nederland (PKN) opgestelde protocol. Het aanvullende protocol beschrijft specifieke aanvullingen en concrete uitwerkingen op het PKN-protocol en geeft inzicht hoe men moet omgaan met misbruik in de kerk en wat er verwacht wordt van de medewerker in onze Hervormde Gemeente. Dit protocol bevat een overzicht van meldpunten, de vertrouwenspersoon en hulpverleningsinstanties en bevat een bijlage met *Algemene Omgangsregels* en de *Gedragscode tegen (seksueel) misbruik*.

Het 'Protocol voor gemeenten die geconfronteerd worden met (seksueel) misbruik in pastorale of gezagsrelaties' van de Protestantse Kerk in Nederland (PKN) is te vinden op: <http://www.protestantsekerk.nl/Lists/PKN-Bibliotheek/Protocol-voor-gemeenten-die-geconfronteerd-worden-met-seksueel-misbruik-in-pastorale-en-gezagsrelaties.pdf>

De Protestantse Kerk in Nederland heeft ook een Gedragscode voor predikanten en betaalde beroepskrachten van de Protestantse Kerk in Nederland. Een ieder die als predikant of betaalde kracht in dienst treedt, moet zich hier automatisch aan houden. Zie <http://www.protestantsekerk.nl/Lists/PKN-Bibliotheek/Beroepscode-en-gedragsregels-predikanten-en-kerkelijk-werkers.pdf>

3.3 Definitie misbruik in pastorale en kerkelijke gezagsrelaties

Indien er in het protocol haakjes gebruikt worden bij (seksueel) misbruik, houdt dat in dat er twee soorten misbruik bedoeld worden: seksueel misbruik en algemeen misbruik in de kerk.

Hieronder worden beide soorten misbruik toegelicht.

Seksueel misbruik in de kerk

Misbruik van macht of vertrouwen door een medewerker ten opzichte van een gemeentelid in de vorm van seksuele handelingen, seksuele toespelingen op of het uitnodigen tot seksueel contact. Veelal onder druk van geheimhouding.

Voorbeeld: Een gemeentelid neemt een kerkelijk werker (bijvoorbeeld een predikant) of een kerkelijk vrijwilliger (bijvoorbeeld een kerkenraadslid, pastoraal- of jeugdwerker) in vertrouwen. Deze persoon wordt een steun en toeverlaat. Dan blijkt dat geleidelijk de grens van een gewoon pastoraal contact overschreden wordt. Er ontstaat een persoonlijke, intieme verhouding, die niet in een professionele relatie thuishoort. De pastor of functionaris maakt dan misbruik van zijn macht en van het vertrouwen van het gemeentelid. En dat kan niet. In zo'n geval spreken we van seksueel misbruik in een pastorale of kerkelijke gezagsrelatie.

Algemeen misbruik in de kerk

Misbruik van macht of vertrouwen door een medewerker ten opzichte van een gemeentelid in de vorm van ongelijkwaardige behandeling zoals pesten, machtsmisbruik, financiële uitbuiting, discriminerende, racistische, seksistische, intimiderende gedragingen of opmerkingen of het hiertoe aanzetten.

3.4 Meer informatie inwinnen?

Als een medewerker in algemene zin meer wil weten over seksueel misbruik in pastorale en kerkelijke gezagsrelaties of behoefte heeft aan een pastorale handreiking, kan men informatie vinden op de hierna genoemde websites en bij het moderamen van de kerkenraad.

- **Interkerkelijk samenwerkingsverband tegen Seksueel Misbruik in Pastorale Relaties:**
Zie: www.smpr.nl Hier is informatie te vinden over o.a. wat seksueel misbruik in pastorale relaties en gemeente inhoudt, het meldpunt en welke literatuur over dit onderwerp voorhanden is.
- **Voorbeelden van literatuur** rondom Seksueel misbruik in Pastorale relaties:
 - “Geschonden lichaam – pastorale gids voor gemeenten die geconfronteerd worden met seksueel geweld”. Volledig boek is hier te downloaden:
http://www.ruardganzevoort.nl/pdf/2000_Geschonden_lichaam.pdf
 - “Doen wat je moet doen” – werkboek voor predikanten die gemeenteleden begeleiden bij het verwerken van seksueel misbruik in pastorale of gezagsrelatie. Met voorbeelden en informatie over de mogelijkheid van begeleiding door vertrouwenspersoon van de SMPR.
<https://webwinkel.pkn.nl/smprdoenwatjemoetdoen/4200-0099>.
 - Verhage-van Kooten, M. (2002). Recht door de gemeente. Juridische gids voor het pastoraat. Zoetermeer: Boekencentrum.
 - Sabrina Brons-Van der Wekken, Wat kunnen wij doen - praktische handreiking voor omstanders bij seksueel misbruik
 - D. B. Allender, Voor het leven getekend

3.5 Meldpunten en ondersteuning

Bij (vermoeden van) grensoverschrijdend gedrag in pastorale of kerkelijke gezagsrelaties kunnen betaalde kerkelijk werkers/kerkelijk vrijwilligers voor melden, advies en ondersteuning terecht bij:

1. **interne vertrouwenspersonen** van de Hervormde Gemeente Wekerom
2. **externe vertrouwenspersonen** binnen en buiten Wekerom

*“Zo is dan het geloof uit het gehoor,
en het gehoor door het Woord Gods”*

NB: ook gemeenteleden worden geïnformeerd over vertrouwenspersonen en hulpverleningsadressen (o.a. via de website van de Hervormde Gemeente Wekerom).

Interne vertrouwenspersonen

De Interne Vertrouwenspersonen fungeren binnen de gemeente als centraal punt voor het melden van of advies vragen bij (een vermoeden van) grensoverschrijdend gedrag.

De taak van de Interne Vertrouwenspersoon is voornamelijk het bieden van een luisterend oor, doorvragen wat nodig is en indien nodig contact opnemen met een passende professionele hulpverleningsorganisatie. De Interne Vertrouwenspersoon zal een coördinerende taak hebben in het vervolgtraject. Hierin leidend is het ‘Protocol voor gemeenten die geconfronteerd worden met (seksueel) misbruik in pastorale en gezagsrelaties’ van de Protestantse Kerk in Nederland (PKN). Zie ‘protocollen (seksueel) misbruik in de kerk’ (zie §3.2).

De Hervormde Gemeente Wekerom heeft de volgende Interne Vertrouwenspersonen aangesteld:

Mevrouw (Caroline) Kampert-Bettink

T | 06-20465022

E | carolinebettink@hotmail.com

Mevrouw (Marleen) Versteeg-Hol

T | 06-21246528

E | versteegmarleen71@gmail.com

Opmerkingen:

- De Kerkenraad benoemt de Interne Vertrouwenspersonen.
- Het streven is een man / vrouw in de functie van Interne Vertrouwenspersoon te benoemen.
- De Interne Vertrouwenspersonen kunnen een verklaring van omtrent gedrag (VOG) overleggen.
- De belofte van geheimhouding wordt afgelegd voor de kerkenraad.
- De Interne Vertrouwenspersonen zijn gebonden aan het PKN-protocol en aan dit aanvullend protocol.
- Namen, telefoonnummers en e-mailadressen van Interne Vertrouwenspersonen worden op de website gepubliceerd.
- Indien nodig zullen de Interne Vertrouwenspersonen een of meerdere cursussen volgen, die nodig zijn voor een passende uitoefening van hun functie. De Hervormde Gemeente Wekerom bekostigt deze cursus.
- De Interne Vertrouwenspersoon is verantwoording schuldig aan de Kerkenraad. Dit houdt in dat zij één maal per jaar (in maart) van hun werkzaamheden (schriftelijk) verslag uitbrengen aan de Kerkenraad. In dit verslag wordt geen specifieke informatie over individuele zaken, zoals namen van betrokkenen e.d. opgenomen.
- Een Externe Vertrouwenspersoon kan worden uitgenodigd voor een consistorieoverleg. In dit overleg adviseert hij/zij over zaken in relatie tot (het voorkomen van) grensoverschrijdend gedrag en signaleren zij (risico's op) ongewenste gedragingen in pastorale relaties (zie lijst Externe vertrouwenspersonen en Ondersteuning voor kerkelijk werkers/kerkelijk vrijwilligers, pagina 8).

*“Zo is dan het geloof uit het gehoor,
en het gehoor door het Woord Gods”*

Externe vertrouwenspersonen

Als een medewerker bij een gemeentelid (seksueel) misbruik in pastorale of kerkelijke gezagsrelaties signaleert of het vermoeden daarvan heeft, bestaat de mogelijkheid om te overleggen of advies te vragen bij een onafhankelijke derde, de externe vertrouwenspersoon.

Vertrouwenspersoon van het interkerkelijk samenwerkingsverband tegen Seksueel Misbruik in Pastorale Relaties (SMPR).

Coördinator:

- Barbara van Nieuw Amerongen
T | 030 – 3038590
E | info@smpr.nl
W | www.smpr.nl

Gemeentebegeleiders SMPR

(ondersteunen speciaal kerkenraden bij het hanteren van een situatie).

Coördinator:

- Barbara van Nieuw Amerongen
T | 030 – 3038590
E | info@smpr.nl
W | www.smpr.nl

Politie

- T | **112** als direct hulp nodig is
- T | 0900-8844 voor overige gevallen

4 Werkwijze Algemene Omgangsregels en Gedragscode tegen (seksueel) grensoverschrijdend gedrag in pastorale en kerkelijke gezagsrelaties

De Kerkenraad van de Hervormde Gemeente te Wekerom vraagt betaalde kerkelijk werkers en kerkelijk vrijwilligers uit de eerdergenoemde doelgroep (§2.1):

- de *Algemene Omgangsregels* te ondertekenen
- de *Gedragscode tegen seksueel misbruik in pastorale en kerkelijke gezagsrelaties* te ondertekenen
- Een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) te overhandigen

Door ondertekening van de documenten verklaart de medewerker dat hij/zij deze kent en daarnaar handelt.

De eindverantwoordelijken van de aangeduide doelgroep zorgen er jaarlijks voor dat de inhoud van het Protocol ‘*grensoverschrijdend gedrag in pastorale en kerkelijke gezagsrelaties*’ en de ‘*Handreiking huiselijk geweld*’ met Bijlage 1 kort besproken wordt op de eerste vergadering van het nieuwe seizoen en dat nieuwe betaalde kerkelijk werkers/kerkelijk vrijwilligers uit de eerdergenoemde doelgroep de Algemene Omgangsregels en Gedragscode tegen seksueel misbruik in pastorale en kerkelijke gezagsrelaties ondertekenen. Kerkelijk vrijwilligers die niet in eerdergenoemde doelgroep vallen, krijgen jaarlijks van hun voorzitter/coördinator het document Algemene Omgangsregels. Bovengenoemde werkwijze wordt jaarlijks geëvalueerd door de kerkenraad.

De *Algemene Omgangsregels* en de *Gedragscode tegen (seksueel) grensoverschrijdend gedrag in pastorale en kerkelijke gezagsrelaties* zijn te vinden op pagina 10 en 11.

“Zo is dan het geloof uit het gehoor,
en het gehoor door het Woord Gods”

4.1 Bijlage 1 : Algemene Omgangsregels

Doelgroep:

- **Betaalde kerkelijk werkers**
Te weten: predikant, pastoraal werker en zij die bijstand verlenen in het pastoraat
- **Kerkelijk vrijwilligers**
Te weten: ambtsdrager, pastoraal werkers binnen het Psycho Pastoraal Team, catecheet/mentor, leider binnen het jeugdwerk (zondagschool, jeugdclubs, TOV!, ZJW), Jeugdpastoraal team, Zendings- en evangelisatiecommissie, Commissie Oost Europa, Rommelmarktcommissie, Huwelijkskring, Kinderoppas, Bijbelklas

4.1.1 Inleiding

De Kerkenraad van de Hervormde Gemeente Wekerom vindt afspraken belangrijk die gaan over de manier van omgaan met elkaar. Met het oog op het voorkomen van algemeen misbruik in pastorale en kerkelijke gezagsrelaties zijn er daarom Algemene Omgangsregels opgesteld. Alle leden moeten zich namelijk veilig kunnen voelen. Dit kan alleen als men elkaar in zijn/haar waarde laat en elkaar met respect behandelt. Alle vormen van ongelijkwaardige behandeling zoals pesten, machtsmisbruik, financiële uitbuiting, discriminerende, racistische, seksistische of (seksueel) intimiderende gedragingen of opmerkingen (of het hiertoe aanzetten) zijn in onze gemeente ontoelaatbaar.

De Kerkenraad heeft daarom ook een *Gedragcode tegen (seksueel) grensoverschrijdend gedrag in pastorale en kerkelijke gezagsrelaties* om grensoverschrijdend gedrag te voorkomen.

4.1.2 Algemene omgangsregels

De Kerkenraad van de Hervormde Gemeente Wekerom vraagt de betaalde kerkelijk werkers/kerkelijk vrijwilligers uit bovengenoemde doelgroep onderstaande Algemene Omgangsregels na te leven:

1. Ik accepteer en respecteer de ander zoals hij is en discrimineer niet. Iedereen telt mee binnen de kerkelijke gemeente.
2. Ik houd rekening met de grenzen die de ander aangeeft.
3. Ik val de ander niet lastig.
4. Ik berokken de ander geen schade.
5. Ik maak op geen enkele wijze misbruik van mijn machtspositie.
6. Ik scheld niet en maak geen gemene grappen of opmerkingen over anderen.
7. Ik negeer de ander niet.
8. Ik doe niet mee aan pesten, uitlachen of roddelen.
9. Ik vecht niet, ik gebruik geen geweld, en ik bedreig de ander niet.
10. Ik kom niet ongewenst te dichtbij en raak de ander niet tegen zijn of haar wil aan.
11. Ik geef de ander geen seksueel getinte aandacht.
12. Ik stel geen ongepaste vragen en maak geen ongewenste opmerkingen over iemands persoonlijk leven of uiterlijk.
13. Als iemand mij hindert of lastig valt dan vraag ik hem/haar hiermee te stoppen. Als dat niet helpt vraag ik een ander om hulp.
14. Ik help anderen om zich ook aan deze afspraken te houden.

4.2 Bijlage 2: Gedragscode tegen (seksueel) grensoverschrijdend gedrag in pastorale en kerkelijke gezagsrelaties

4.2.1 Inleiding

Veel grenzen in het contact tussen medewerkers/vrijwilligers en kinderen/jongeren in het jeugdwerk van de kerkelijke gemeente zijn niet eenduidig. Het ene kind wil even op schoot zitten als het troost zoekt, het andere kind heeft behoefte aan een aai over de bol en weer een ander kind vindt het niet prettig om aangeraakt te worden. Voor kinderen is nabijheid en lichamelijk contact een voorwaarde om zich te ontwikkelen. Hierover kunnen dus nooit precies grenzen worden afgesproken die voor alle kinderen en in alle situaties gelden. Maar er is wel één heel duidelijke grens: toespelingen c.q. uitnodigingen tot of daadwerkelijke seksuele handelingen tussen (jong)volwassen medewerkers en kinderen/jongeren zijn absoluut ontoelaatbaar! Elk vorm van grensoverschrijdend en intimiderend gedrag is onacceptabel!

De Hervormde Gemeente Wekerom eist dat haar medewerkers, vrijwilligers en ambtsdragers die werken met kinderen en jongeren/jong volwassenen in hun gedrag rekening houden met wat wenselijk en toelaatbaar is. Ook verwacht zij dat men de grenzen daarvan zal bewaken, zodat het werk onder de jeugd op een correcte wijze zal plaatsvinden. Daarom heeft de kerkelijke gemeente te Wekerom voor al haar (vrijwillige) medewerkers die werken met kinderen en jongeren deze gedragscode opgesteld. Wanneer jij je inzet als vrijwilliger, ambtsdrager, stagiair(e) of als betaalde kracht (hierna: medewerker), vragen wij van een ieder deze gedragscode te ondertekenen.

4.2.2 Gedragscode medewerker

Hiermee verklaar je dat je de gedragscode kent en niet tegen de gedragscode in zult handelen.

1. De medewerker zorgt voor een omgeving en een sfeer waarbinnen de pastorant (= gemeentelid of persoon die meedoet aan de activiteiten) zich veilig en gerespecteerd voelt.
2. De medewerker onthoudt zich ervan het de pastorant te bejegenen op een wijze die zijn/haar waardigheid aantast.
3. De medewerker dringt niet verder door in het privéleven van het pastorant dan functioneel noodzakelijk is.
4. De medewerker onthoudt zich van elke vorm van grensoverschrijdend gedrag ten opzichte van de pastorant. Ook toespelingen c.q. uitnodigingen tot of daadwerkelijke seksuele handelingen tussen (jong)volwassen medewerkers en kinderen/jongeren zijn absoluut ontoelaatbaar.
5. De medewerker mag het pastorant niet op zodanige wijze aanraken, dat deze aanraking naar redelijke verwachting als seksueel of erotisch van aard ervaren zal worden.
6. Medewerkers zijn verplicht zich te onthouden van seksuele of intieme toenadering, ook als de pastorant dit verlangt of daartoe uitnodigt.
7. In de relatie tussen de medewerker en de pastorant kunnen bij de medewerker allerlei gevoelens ontstaan (bijvoorbeeld verliefdheid, afkeer, agressie, medelijden). Het kan gebeuren dat deze gevoelens een inhoud en/of intensiteit krijgen die zich niet verdraagt met de pastorale relatie, waardoor deze relatie verstoord wordt of dreigt te worden. Indien zich dat voordoet, moet de medewerker overleggen met de Interne Vertrouwenspersoon of het pastorale contact kan worden voortgezet. Van dit overleg wordt een schriftelijk verslag gemaakt door de Interne Vertrouwenspersoon. Dit verslag wordt (eventueel alleen voor gezien) ondertekend door de medewerker. Het verslag blijft in beheer bij de Interne Vertrouwenspersoon.

8. Het is binnen het kerkelijke werk normaal dat er persoonlijke contacten bestaan tussen de medewerker en een pastorant. Hij/zij zal zich hierbij echter voortdurend bewust moeten zijn van de noodzakelijke afstand die in acht genomen moet worden. Dit betekent geen fysiek contact. Bekijk per situatie of bezoek met twee medewerkers gewenst is.
9. Als het noodzakelijk is dat een medewerker voor een langere tijd meer dan gewoon intensief pastoraal contact onderhoudt (te denken valt aan langdurige ziekte of psychosociale problemen van een pastorant) dan moet dit in het consistorieoverleg worden besproken. In principe wordt een dergelijk intensief contact door tenminste twee medewerkers onderhouden, die dit onderling bespreken en afstemmen. Indien het een vrouwelijke pastorant betreft, heeft het de voorkeur dat het contact door een man en een vrouw wordt onderhouden.
10. Wanneer een medewerker grensoverschrijdend gedrag c.q. seksueel misbruik door een collega-medewerker constateert, of ernstige vermoedens heeft, dient hij hiervan melding te maken bij de Interne Vertrouwenspersoon. De Interne Vertrouwenspersoon zet vervolgens het traject in werking volgens het PKN-protocol.
11. Indien er een melding is van (vermoedelijk) seksueel misbruik van een pastorant door een Interne Vertrouwenspersoon, zal de Interne Vertrouwenspersoon zijn werkzaamheden moeten opschorten. Het moderamen van de kerkenraad benoemt gedurende die periode een plaatsvervangend Interne Vertrouwenspersoon.
12. Wanneer een medewerker van een pastorant hoort dat een andere medewerker of ex-medewerker seksueel misbruik heeft gepleegd, dan wijst hij de pastorant op de mogelijkheden dit te bespreken met de Interne Vertrouwenspersoon. Ook als de pastorant geen contact met de Interne Vertrouwenspersoon wenst, zal de kerkelijk medewerker de Interne Vertrouwenspersoon van het besprokene op de hoogte stellen. Wijs de pastorant op de mogelijkheid om contact op te nemen met SMPR (Interkerkelijk samenwerkingsverband tegen Seksueel Misbruik in Pastorale Relaties). De afstand tot SMPR is vanzelfsprekend groter dan tot een Interne Vertrouwenspersoon (en daardoor anoniemer). Vanwege deze reden zou de pastorant toch kunnen besluiten om via deze instantie hulp te zoeken.
13. In die gevallen waar de gedragscode niet (direct) voorziet, of bij twijfel over de toelaatbaarheid van bepaalde gedragingen ligt het binnen de verantwoordelijkheid van de begeleider om in de geest van de gedragscode te handelen en zo nodig daarover in contact te treden met de Interne Vertrouwenspersoon.
14. De medewerker krijgt of geeft geen (im)materiële vergoedingen die niet in de rede zijn.
15. De medewerker vraagt (via de contactpersoon van de Hervormde Gemeente Wekerom) een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) aan.

Specifieke aanvullende gedragsregels voor medewerkers die met jeugd en jongeren in de gemeente werkt:

16. De medewerker zal tijdens trainingsdagen, kampen, reizen, uitjes en dergelijke zeer terughoudend en met respect omgaan met het kind/de jongere en de ruimtes waarin zij zich bevinden, zoals de kleedkamer of hotelkamer.
17. De medewerker heeft de plicht het kind/de jongere naar vermogen te beschermen tegen vormen van ongelijkwaardige behandeling en seksueel misbruik en zal er actief op toezien dat de gedragscode door iedereen die bij het kind/de jongere is betrokken, wordt nageleefd.
18. De medewerker dient langdurig, intensief contact met de jongere te vermijden en voert de gesprekken in 'transparante' ruimtes.
19. De medewerker belooft geen geheimhouding aan jongeren. Het is belangrijk dat contact tussen jeugdleiders en jongeren over meerdere schouders verdeeld worden. Zo blijft er balans tussen elkaar vertrouwen en elkaar beschermen.

*“Zo is dan het geloof uit het gehoor,
en het gehoor door het Woord Gods”*

20. De medewerker heeft de plicht het kind/de jongere naar vermogen te beschermen tegen vormen van ongelijkwaardig handelen en grensoverschrijdend gedrag.
21. De medewerker zal er actief op toezien dat deze gedragscode door andere medewerkers wordt nageleefd. Indien de medewerker gedrag signaleert dat niet in overeenstemming is met deze gedragscode of bij vermoedens van seksueel misbruik, is hij verplicht hiervan melding te maken bij de Interne Vertrouwenspersoon.

Mocht er in strijd met deze regels of de geest van deze regels worden gehandeld dan zal conform de dan geldende regels binnen de kerkelijke structuur van de Protestantse Kerk Nederland worden gehandeld.

Deze Algemene Omgangsregels en Gedragscode tegen (seksueel) grensoverschrijdend gedrag in pastorale en kerkelijke relaties is vastgesteld door de Algemene kerkenraad van de Hervormde Gemeente te Wekerom juni 2018.

Gelezen en ondertekend door:

Datum:

Naam:

.....

Handtekening:

.....

- Jeugdleider
- Catecheet
- Kerkenraadslid
- Anders, namelijk

(Vul hier de datum, uw naam, handtekening en functie in)

“Zo is dan het geloof uit het gehoor,
en het gehoor door het Woord Gods”

5 Handreiking Huiselijk geweld

5.1 Inleiding

Onder huiselijk geweld verstaan we geweld en mishandeling in de thuisomgeving. Hieronder valt lichamelijke en psychische mishandeling, financiële uitbuiting, (emotionele) verwaarlozing en seksueel misbruik. Dit geldt voor kinderen, partners en ouderen (bv. ouderenmishandeling door mantelzorgers).

5.2 Meer weten?

Als een medewerker meer wil weten over Huiselijk geweld of behoefte heeft aan een pastorale handreiking, kan men informatie vinden op de volgende websites of bij de kerkenraad van de Hervormde Gemeente te Wekerom.

1. **Veilig Thuis** (Advies en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling, Midden Gelderland, Noord en Oost Gelderland). W | www.vooreenveiligthuis.nl

Hier is informatie te vinden over o.a. wat Huiselijk geweld precies inhoudt, wat de signalen zijn en wat je kunt doen.

2. **“Huiselijk geweld – handreiking voor het pastoraat”**. Handreiking voor wie pastoraal werk doet in kerkelijke gemeentes met informatie over huiselijk geweld en wat gemeente kan doen om dit te voorkomen: <https://webwinkel.pkn.nl/handreiking-huiselijk-geweld/4200-0133>.

5.3 Ondersteuning voor medewerker

Als een medewerker bij een gemeentelid Huiselijk geweld signaleert of het vermoeden heeft daarvan, kan hij/zij ondersteuning vragen bij:

Interne vertrouwenspersonen:

Mevrouw (Caroline) Kampert-Bettink

T | 06-20465022

E | carolinebettink@hotmail.com

Mevrouw (Marleen) Versteeg-Hol

T | 06-21246528

E | versteegmarleen71@gmail.com

Leden vanuit de kerkenraad:

Ds. A. van der Werf

T | (0318-)461543

E | mailto:predikant@hervormdwekerom.nl

Dhr. J. (Jan) van Ee

T | 06-16526767

E | mailto:j.vanee@hervormdwekerom.nl

Veilig Thuis

Contact:

T | 0800 – 2000 (gratis landelijk nummer, 24/7 bereikbaar, melden kan anoniem)

W | www.vooreenveiligthuis.nl

*“Zo is dan het geloof uit het gehoor,
en het gehoor door het Woord Gods”*

5.4 Stappenplan bij huiselijk geweld

Stap 1

Ik maak me zorgen, ik heb vermoedens van huiselijk geweld. Ik verzamel concrete feiten en signalen. Ik noteer waarnemingen: ik zie, hoor, merk, het valt op dat... enz. Bij acuut gevaar bel ik de politie: 112

Stap 2

Ik overleg met de vertrouwenspersoon over mijn waarnemingen. In deze fase kan ik in overleg met:

Veilig Thuis Telefoon 0800-2000.

Stap 3

Ik ga in gesprek met de betrokkenen. Ik vertel wat ik heb gezien/gehoord. Ik spreek mijn zorg uit en stel vragen (geen aanklachten of verwijten).

Stap 4

Ik overweeg. Is de onrust na het gesprek weggenomen, of lijkt het ernstig en lijken er risico's voor het kind/de jongere te zijn? Staan de betrokkenen open voor hulp? Overleg met vertrouwenspersoon.

Stap 5

Ik neem een besluit en ga wat doen. Als uit het gesprek (stap 3) blijkt dat er geen ernstige dingen aan de hand zijn, maar er is wel steun/hulp nodig: organiseer voor de betrokkenen hulp, of breng hulp op gang en zorg voor terugkoppeling. Blijf zelf ook betrokken en volgen. Als uit stap 3 blijkt dat de zorgen ernstig zijn: informeer de betrokkenen over de naderende melding en span je in voor toestemming.

Meld, als het gaat om minderjarigen bij Veilig Thuis 0800-2000.

In overleg met hen bekijk je of en hoe je kunt beschermen en ondersteunen.